

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2024

for Parat

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5 graders mål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer i Etisk handel Norge som er på Basisnivå1 oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep Responsible Business Conduct er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, dyr, samfunn og miljø – kalles aktsomhetsvurderinger (due diligence). Virksomheter over en viss størrelse er gjennom åpenhetsloven pålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger også på samfunn, miljø og dyr og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper (vår Code of Conduct) for bærekraftig forretningspraksis dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

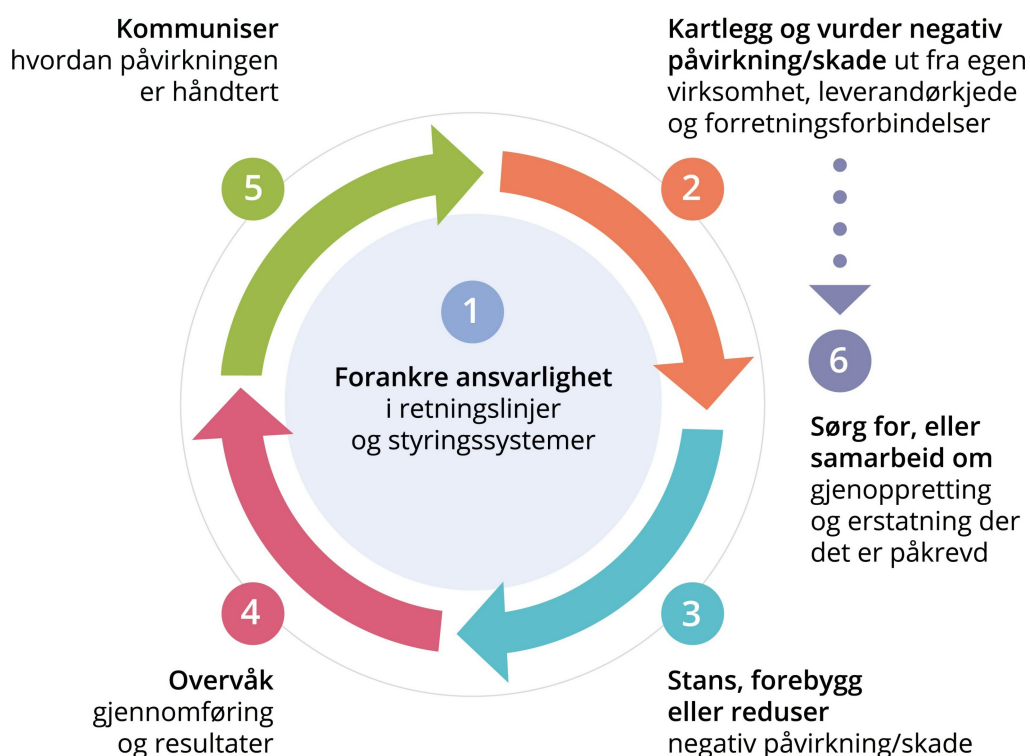
Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Parat bygger denne rapporten på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger. Vi jobber for å ha en bærekraftig forretningspraksis som respekterer mennesker, samfunn og miljø.

Modellen vi benytter har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Parat har dermed en risikobasert tilnærming til aktsomhetsvurderinger. Det innebærer en erkjennelse at virksomheten ikke fullt ut kan unngå å bidra til negativ påvirkning - men at vi er bevisst og åpen om hvor det kan være utfordringer og at vi kommuniserer og forsøker å forbedre dette sammen med våre interessenter.

Vårt visjonsdokument, arbeidslivs- og samfunnspolitisk program, plasseringsreglementet for vårt sikringsfond, krav til leverandører og prinsipper for innkjøpspraksis og veileder for aktsomhetsvurderinger i organisasjonens HMS-mappe danner grunnlaget for vårt arbeid med en bærekraftig forretningspraksis.

Parat er medlem av Etisk Handel Norge og er miljøsertifisert gjennom stiftelsen Miljøfyrtårn. Parats mål for samfunnsansvar, miljø og etisk handel setter hovedlinjene for vår policy på bærekraftig innkjøpspraksis.

Parats visjon er: "Vi er Parat - og vi jobber for at du skal få en enda bedre arbeidsdag!". Dette innebærer at vi har et ansvar for å fremme bærekraft og en bedre hverdag også utenfor vår organisasjon, utenfor våre landegrenser og også for framtidige generasjoner.

Dette uttrykkes gjennom våre 10 verdier; Tillit – Partipolitisk uavhengighet – Dialog - Mangfold - Inkludering - Trygghet - Teknologi - Kvalitet på varer og tjenester - Det grønne skiftet og Innovasjon. Spesielt de tre siste verdiene kan bidra til å fremme bærekraft.

Som medlem av Etisk Handel Norge forplikter vi oss til å jobbe aktivt med aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretning/innkjøpspraksis (UN OHCHR, Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs), 2011; OECD, «Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct», 2018). Aktsomhetsvurderinger er en risikobasert tilnærming til å respektere og ivareta mennesker, samfunn og miljø i vår egen virksomhet og i hele leverandørkjeden. Vi forventer at våre leverandører og samarbeidspartnere følger samme tilnærming.

Trond Reidar Hole

Generalsekretær

Styrets signatur

Denne rapporten er signert elektronisk. Se siste side for verifikasjon.

Unn Kristin Olsen
Leder

Rune Berge
Nestleder

Arvydas Dragonas
Styremedlem

Rene-Charles Gustavsen
Styremedlem

Lars Raymond Holm
Styremedlem

Kari Nestaas Ruud
Styremedlem

Marte Raknerud Hoel
Styremedlem

Håkon Hægeland
Styremedlem

Truls Bjørhei
Styremedlem/ansattrep.

Benedicte Søderlund
Styremedlem/ansattrep.

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Parat

Adresse hovedkontor

Lakkegata 23

Viktigste merker, produkter og tjenester

Bistand til Parats medlemmer i forbindelse med arbeidsforholdet

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Parat er en partipolitisk uavhengig arbeidstakerorganisasjon tilsluttet Yrkesorganisasjonenes sentralforbund (YS). Vi har over 44 000 medlemmer i alle sektorer i arbeidslivet, og organiserer ansatte i de fleste yrker og bransjer.

Lønns- og tarifforhandlinger, og bistand til medlemmer som opplever ulike utfordringer, er blant våre hovedoppgaver. Vi tilbyr også en rekke kurs og medlemsaktiviteter, og mange andre gode medlemsfordeler. Vi jobber for at du skal få en enda bedre arbeidsdag!

Parats hovedkontor ligger i Lakkegata 23 på Grønland i Oslo, med regionkontorer i Oslo, Tønsberg, Kristiansand, Bergen, Trondheim, Tromsø. Videre består sekretariatet av ca. 70 ansatte, fordelt på følgende avdelinger: Region-, Forhandling-, Økonomi-, Juridisk-, Stab-, Kommunikasjon-, og Utviklingsavdelingen.

Parat ble etablert i januar 2005 gjennom en fusjon mellom Flerfaglig fellesorganisasjon (2fo) og Privatansattes fellesorganisasjon (Prifo).

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

231 000 000

Antall ansatte

72

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

På Landsmøte i november 2024 ble ny politisk ledelse valgt for denne landsmøteperioden (2025-2027). Serviceavdelingen er omorganisert i 2024, og de ansatte er flyttet til hhv. Økonomi- og Utviklingsavdelingen.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Marie Gausel, rådgiver generalsekretærens stab

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

marie.gausel@parat.com

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Parats formål er å yte tjenester til våre medlemmer, som for eksempel tarifforhandlinger, juridisk bistand og opplæring av tillitsvalgte i form av kurs og konferanser.

Parats hovedleverandører er kurs- og konferansehotell, reisebyrå/flyselskap som leverer flyreiser for deltakere i organisasjonen, leverandører av leielokaler, leverandører av kontormøbler/kontorutstyr og IT-utstyr, leverandører av IT-tjenester, leverandør av profileringsartikler og leverandører av finansielle banktjenester- og pensjons/investeringsprodukter.

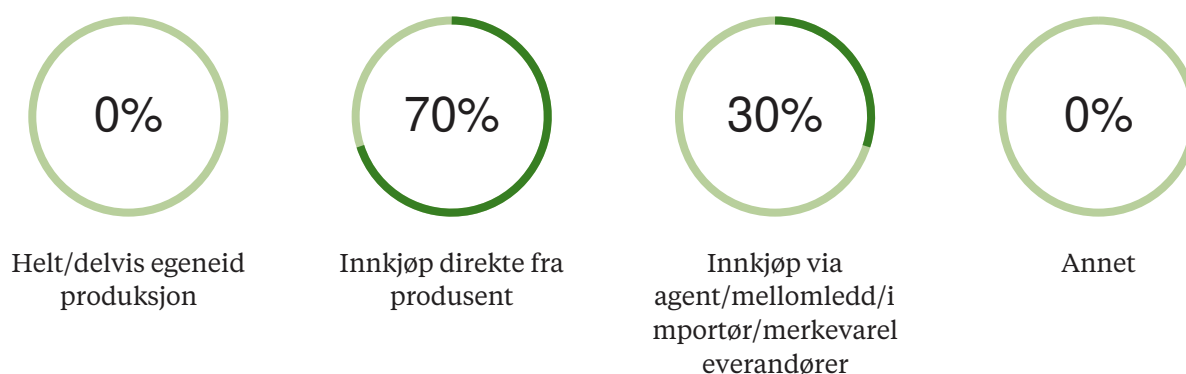
Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

393

Kommentar til antall leverandører

Cirka antall og består av svært mange hotell/møtelokaler/serveringssteder

Type innkjøp/ leverandørforhold

Parat er en tjenesteytende kunnskapsorganisasjon. Gjennom både egne avtaler og gjennom avtaler med vår hovedorganisasjon YS, har vi partnere (virksomheter), som leverer rabatterte medlemsfordeler gjennom varer/tjenester til våre medlemmer. Størst av disse er forsikring- og banktjenester men fordelsporteføljen består også av leverandører av blant annet hotell, leiebil, strøm, drivstoff, turutstyr og mobiltjenester.

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Norge : 393

Parats kjøper tjenester i form av leie av kontorlokaler, reise og hotell/møterom. Større innkjøp av utstyr (f.eks. møbler, profileringsmateriell og IT-utstyr), skjer i hovedsak via leverandører - som videre følger opp sine produsenter/underleverandører.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter

Antall arbeidere

Kommentar til antall arbeidere

Parat har ikke hentet tall på antall ansatte hos alle våre leverandører i 2024.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Eiendomsforvaltning og strøm	Norge
IT-tjenester, drift, telefoni, kopi/print mm	Norge
Arbeidskraft	Norge

Parat produserer kunnskapsbaserte tjenester.

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Nei

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål :

Definere ansvarsforhold for arbeidet med aktsomhetsvurderinger tydeligere. Person/stilling med hovedansvar og tilhørende arbeidsgruppe. Utvikle et organisasjonskart som viser hvilke funksjoner som jobber med aktsomhetsvurderinger. Sikre at HMS-mappen er oppdatert og at alle ansatte som gjør innkjøp er kjent med vår policy, retningslinjer, veiledning og rutiner. Generalsekretæren må få jevnlig rapportering fra den ansvarlige arbeidsgruppen.

Status :

Organisasjonskart er utviklet, med oversikt over hvilke funksjoner som arbeider med aktsomhetsvurderinger, hvem som har hovedansvar og tilhørende arbeidsgruppe. HMS-mappen er oppdatert i mai 2024, og ansatte er kjent med policy/retningslinjer/rutiner for innkjøp. AKAN-arbeidet i Parat er revitalisert og omorganisert. Det er utarbeidet en ny policy for AKAN-arbeidet, og oppfølging for de som behøver det. Generalsekretæren har fått jevnlig rapportering fra arbeidsgruppen.

2

Mål :

Samle en liste over alle våre leverandører og sortere disse utfra størrelse på innkjøp. Gjennomføre dialogmøter med leverandører der det er- eller kan være utfordringer med negativ påvirkning i underliggende leverandørkjede.

Status :

Liste over kommersielle leverandører er laget, og denne er sortert ut i fra størrelse på innkjøp. Det er ikke gjennomført noen dialogmøter i 2024.

3

Mål :

Samle en liste og innhente informasjon om vår bruk av hotell med og uten tariffavtale. Vurdere hvilke hotell vi skal prioritere å kjøpe tjenester fra.

Status :

Intern rutine om å kun bruke hoteller med tariffavtale i Norge, så langt det lar seg gjøre. Dette ble også tatt opp på Landsmøte i november.

4

Mål :

Gjøre aktsomhetsvurderinger til våre hovedleverandører av kontormøbler/materiell. Dette legges inn i rapporten i 2025.

Status :

Arbeidsgruppen har gjort aktsomhetsvurderinger til hovedleverandører for kontormøbler/materiell. Det er sendt e-post til hovedleverandørene med spørsmål vedrørende hvordan de forholder seg til aktsomhetsvurderinger. Hovedleverandøren for materiell redegjør også for hvordan de følger Åpenhetsloven, i tråd med sekstrinnsmodellen for aktsomhetsvurderinger, på sine nettsider. Denne redegjørelsen har arbeidsgruppen vurdert.

Det er ikke inngått noen nye avtaler med hovedleverandører av kontormøbler/materiell i 2024.

5

Mål: Utvikle en strategi og handlingsplan for bærekraftsarbeidet i Parat kommende år. Videreutvikle veilederen for aktsomhetsvurderinger til også å gjelde gjenoppretting.

Status: Veileder for aktsomhetsvurderinger er oppdatert, og gjelder nå også gjenoppretting. Arbeidet med politikkdokument for bærekraft ble igangsatt i 2024, og det legges opp til å behandle dette i Hovedstyret i løpet av våren 2025. Handlingsplan for bærekraftsarbeidet er igangsatt, og vil ferdigstilles i 2025.

Prosessmål for kommende år

1

Vedta policy for bærekraftig forretningspraksis (politikkdokument for bærekraft), i henhold til Etisk Handel Norge sine krav. Policy er under arbeid, og første utkast skal forankres hos Hovedstyre i løpet av våren 2025. Policyen baseres på vårt Landsmøtevedtatte dokument per november 2024 "Arbeidslivs- og samfunnspolitisk program 2025-2027", der FNs bærekraftsmål ligger til grunn for all politikktutforming i Parat, og Parats videre arbeid. Ferdigstille handlingsplan for bærekraftarbeid.

2

Gjennomføre dialogmøter med leverandører der det er, eller kan være, utfordringer med negativ påvirkning i underliggende leverandørkjede.

3

Gjøre aktsomhetsvurderinger til våre hovedleverandører av hotell. Dette legges inn i rapporten i 2026.

4

Fokusere på å avholde digitale møter, kurs og konferanser, hvor og når det er mulig.

5

Følge opp bærekraftarbeidet i våre møter med politiske myndigheter og beslutningstakere.

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://www.parat.com/dette-er-parat/parat-og-baerekraftig-forretningspraksis/282687>

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø?

Krav til egen virksomhet

Parat jobber for å ha en bærekraftig forretningspraksis som respekterer mennesker, samfunn og miljø. Vårt Arbeidslivs- og samfunnspolitisk program, Plasseringsreglementet for vårt sikringsfond, og våre prinsipper for bærekraftig innkjøpspraksis i organisasjonens HMS-mappe danner grunnlaget for vårt bærekraftsarbeid.

Parat erkjenner at vår forretningspraksis kan ha potensiell negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø. Samtidig ser vi vårt potensiale til å bidra til positiv utvikling i leverandørkjeden. Med bakgrunn i dette har vi utarbeidet prinsipper og krav til vår egen virksomhet.

Her har vi publisert mer om Parats bærekraftige forretningspraksis, samt innkjøpspraksis og krav til leverandører:

<https://www.parat.com/dette-er-parat/parat-og-baerekraftig-forretningspraksis/282687>

Policy for bærekraftig forretningspraksis er under arbeid, og er planlagt vedtatt i hovedstyret våren 2025.

Policy vil blant annet basere seg på følgende tekst fra vårt Arbeids- og samfunnspolitiske dokument for 2025-2027, som ble vedtatt på Parats Landsmøte i november 2024:

Side 3:

"Parat vil legge FNs bærekraftsmål til grunn for all politikkutforming og vårt videre arbeid."

Side 12:

"Parat skal fortsatt følge Etisk Handel Norge (EHN) sin prinsipperklæring, som er basert på internasjonale standarder for menneskerettigheter, anstendig arbeid, miljø, antikorrupsjon og dyrevelferd, og skal fortsatt være sertifisert som Miljøfyrtårn."

Side 13:

"Parat vil i kommende periode

- bidra til at Norge omstiller seg til et lavutslippssamfunn, og oppfyller målene som er satt i Parisavtalen
- bruke avtaleverket og samarbeidet mellom partene i arbeidslivet til å understøtte det grønne skiftet
- støtte «forurensar betaler»-prinsippet
- støtte utviklingen av støtteordninger som reduserer den økonomiske risikoen til bedrifter som prøver ut ny klima- og miljøteknologi
- påvirke myndighetene til å bruke det offentlige virkemiddelapparatet og støtteordninger på en måte som bidrar til fremvekst av nye grønne næringer og arbeidsplasser
- styrke tillitsvalgte kompetanse og innflytelse knyttet det grønne skiftet i egen virksomhet
- jobbe for en mer bærekraftig luftfart
- sette søkelyset på viktigheten av sirkulærøkonomi"

Side 16:

"En sterk global fagbevegelse er nødvendig for en rettferdig fordeling av ressursene på verdensbasis og for en mer bærekraftig utvikling.

Arbeidslivet blir stadig mer globalisert. Gjennom komplekse eierskapsstrukturer og produksjonslinjer utfordres både nasjonale reguleringer og det tradisjonelle partssamarbeidet. Flere og flere arbeidstakere i Norge jobber i multi- og transnasjonale selskaper. Dette stiller nye krav til oss som arbeidstakerorganisasjon.

Internasjonalt samarbeid bidrar til vekst og utvikling, men det må reguleres så det ikke svekker arbeidstakeres

rettigheter. Mange arbeidstakere opplever utfordringer med medbestemmelse og sosial dumping i bedrifter som opererer internasjonalt. Dette er utfordringer som må løses gjennom forpliktende internasjonale avtaler som sikrer arbeidstakernes rettigheter uansett hvor de jobber."

Politiske saker som er publisert offentlig:

Parat har arbeidet politisk i 2024, blant annet med innspill til strategi mot menneskehandel og NOU 2024_4 - Voldtekt - et uløst samfunnsproblem. Disse sakene ligger offentlig her:

<https://www.parat.com/files/2024/11/01/31102024%20Strategi%20mot%20menneskehandel.pdf>

<https://www.parat.com/files/2024/06/05/H%C3%B8ring%20Voldtekt%20-%20et%20ul%C3%B8st%20samfunnsproblem.pdf>

Retningslinjer:

Parats Landsmøte vedtok i november 2024 at alle organisasjonens retningslinjer skal revideres i denne landsmøteperioden. Dette inkluderer retningslinjer for Etisk handel.

<https://www.parat.com/dette-er-parat/alle-parats-organisasjonspolitiske-retningslinjer/140466>

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Arbeidslivs- og samfunnspolitisk program er utviklet og revidert av Parats administrasjon og av våre tillitsvalgte. Det er videre sendt ut på høring i organisasjonen, og siste versjon ble vedtatt på vårt landsmøte i november 2024.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner?

Generalsekretæren har delegert bærekraftarbeidet i Parat til en arbeidsgruppe som består av avdelingsleder for økonomiavdelingen, Janne Jonsrud, avdelingsleder for utviklingsavdelingen, Odd-Jenvin Steinsvåg, innkjøpsansvarlig Trine Jespersen og rådgiver i generalsekretærens stab, Marie Gausel. Disse skal jobbe med aktsomhetsvurderinger og sikring av bærekraftig innkjøpspraksis, samt rapportering til EHN.

Arbeidsgruppen har oversikt over hvilke ansatte som gjør innkjøp for Parat, setter dem i stand til å gjøre aktsomhetsvurderinger og følger dem opp i arbeidet med avtaler og innkjøp. Arbeidsgruppen sørger for at ansvarlige for innkjøp sender ut Parats innkjøpspraksis og krav til leverandører til alle nye leverandører. Parat krever at våre forventninger til bærekraftig forretningspraksis etterleves av leverandører og samarbeidspartnere, ved at de følger våre prinsipper som er basert på FN- og ILO-konvensjoner. Her ligger våre krav til leverandører: https://issuu.com/parat_/docs/parats_innkj_pspraksis_og_krav_til_leverand_rer

Arbeidsgruppen vil til rapportering for 2025 sørge for at policy for bærekraftig forretningspraksis er vedtatt av Parats Hovedstyre.

Den ansvarlige arbeidsgruppen for bærekraft i Parat følger opp arbeidet og rapporterer til EHN og generalsekretæren. De to første rapportene som er levert (for årene 2022 og 2023) er utarbeidet av spesialrådgiver Ragnar Eggesvik i generalsekretærens stab. Den tredje rapporten (for 2024) er utarbeidet av rådgiver i generalsekretærens stab, Marie Gausel.

Parats Landsmøte og Hovedstyre (mellom landsmøtene) vedtar Parats styringsdokumenter, herunder policy for vårt bærekraftsarbeid.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og insentivordninger?

Parat er en relativt liten organisasjon med 72 ansatte.

HMS-mappe og styringsdokument distribueres internt og ligger tilgjengelig.

Parat har i løpet av 2024 utviklet et organisasjonskart som viser hvem som har ansvar innenfor bærekraftarbeidet i organisasjonen.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Våre innkjøp er hovedsakelig knyttet opp til kjøp av tjenester, og arbeidstakeres lønns- og arbeidsvilkår er derfor sentralt i aktsomhetsvurderingen. I og med at Parat er en arbeidstakerorganisasjon har mange ansatte høy kompetanse på området.

Arbeidsgruppen for bærekraftsarbeid har ansvaret med å sikre at alle ansatte som gjør innkjøp har kunnskap om våre rutiner for innkjøp, våre retningslinjer for leverandører og vår minimumskriterier knyttet til denne og kjenner til vår veileder for aktsomhetsvurderinger.

Parats ledelse og ansatte har deltatt på flere kurs og konferanser hos Etisk handel Norge, senest i januar 2025. Det er også planlagt å delta på Etisk Handel Norge-konferansen i april 2025.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i strategier og handlingsplaner?

Parat har forankret dette i visjoner og verdier, i våre etiske retningslinjer, i plasseringsreglementet for vårt sikringsfond, i vår HMS-mappe for Parats ansatte og i vårt Arbeidslivs- og samfunnspolitiske program 2025-2027.

Parat har også forankret våre forpliktelser til å respektere mennesker og samfunn i Parats strategiske plan 2025-2027. Vi arbeider for at våre medlemmer skal få en enda bedre arbeidsdag, og sammen skal vi lykkes med å organisere, engasjere og løfte våre medlemmer. Parat er en viktig stemme i det offentlig ordskiftet om arbeidslivet, og vi tar tydelige standpunkt og eierskap innenfor prioriterte og relevante områder.

https://www.parat.com/files/2024/12/17/Strategisk%20plan_-_vedtatt_p%C3%A5_landsm%C3%B8te_13._november_2024.pdf

1.C.2 Hvordan følges strategier og planer for bærekraftig forretningspraksis opp av ledelse og styre?

Dette er vår tredje rapportering til EHN.

Den ansvarlige arbeidsgruppen for bærekraft i Parat følger opp arbeidet og rapporterer til EHN og generalsekretæren. Arbeidsgruppen skal utvikle en strategi og en handlingsplan for arbeidet i kommende år.

Generalsekretæren rapporterer til styret som igjen står ansvarlig overfor Landsmøtet (hvert tredje år).

Ansvarlige for bærekraft i Parat rapporterer jevnlig for å oppnå Miljøfyrtårn-sertifisering. Siste rapport ble levert i 2024, og rapporteres til styre og organisasjon i vår årsrapport.

1.D Partnerskap og samarbeid med leverandører og forretningsforbindelser

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av bærekraftig forretningspraksis i møte med leverandører og forretningsforbindelser?

Våre innkjøp er hovedsakelig knyttet opp til kjøp av tjenester, og arbeidstakernes lønns- og arbeidsvilkår er derfor sentralt i aktsomhetsvurderingen. Vi har nedfelt i våre personaldokumenter at de ansatte så langt det praktisk mulig, skal bestille hotell, restaurant og flyreiser fra leverandører som har tariffavtale for sine ansatte.

Vi har i løpet av 2023 utviklet egne retningslinjer for våre leverandører, i tråd med Etisk handel Norges prinsipper for bærekraftig forretningspraksis. Disse blir brukt aktivt i kontakt med våre forretningsforbindelser.

Våre minimumskrav for leverandører er at de kjenner våre retningslinjer for leverandører, at de deler informasjon om sitt arbeid med aktsomhetsvurderinger i sin leverandørkjede og kan vise til et system for oppfølging av våre etiske retningslinjer for leverandører. Dette er kommunisert åpent på våre websider om Parat under "Parat og bærekraftig forretningspraksis": <https://www.parat.com/dette-er-parat/parat-og-baerekraftig-forretningspraksis/282687>

Det gjennomføres ellers dialogmøter med leverandør av profileringsartikler (IDE), der vi vurderer at risikoen kan være størst for brudd på ansvarlighet og bærekraft hos produsenter/underleverandører. IDE er også medlem av Etisk Handel Norge.

For miljøvurderinger har vi policyer som kommuniseres til alle ansatte i Parat - og som dermed også skal kommuniseres til leverandørkjeden. I vår HMS-mappe har vi en miljøpolicy, en innkjøpsveileder som inneholder blant annet miljøkriterier, og vi har en sjekkliste vi følger når gjør innkjøp. Vi ønsker å årlig forbedre våre miljøprestasjoner. Styring av innkjøp er en de viktigste innsatsfaktorer for å oppnå det målet. Ved innkjøp av materiell som skal vare en stund skal det gjennomføres livsløpsanalyser, hvor produktenes miljøpåvirkning fra "vugge til grav" skal avklares, og om mulig dokumenteres. Miljøkriterier skal stilles i alle våre innkjøp og vi skal velge miljøsertifiserte leverandører framfor leverandører som ikke kan dokumentere miljøvennlig drift, - og/eller som kun fører et begrenset utvalg miljøvennlige produkter.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

I slutten av 2022 endret vi Plasseringsreglement og forvaltning av vårt sikringsfond - slik at dette skal gjøres mer etisk. Midlene skal investeres i verdipapirfond som tilfredsstillter kravene i EUs Offentliggjøringsforordning (SFDR) artikkel 8 (grønn/ESG) og artikkel 9 (mørkegrønn/ESG). I løpet av 2023 jobbet vi med å flytte plasseringene til ny leverandør og få en praksis på rapportering av porteføljen. Parat har fulgt opp at forvalter er informert om både forvaltningsrammer og de etiske retningslinjene i vårt plasseringsreglement.

I 2024 hadde vi en uheldig hendelse, hvor vi ikke i tilstrekkelig grad hadde sikret oss at vår hovedleverandør av en tjeneste videreformidlet våre forventninger til forretningspraksis til sin underleverandør – og heller ikke meldte tilbake til oss at vedkommende underleverandør ikke tilfredsstilte våre krav og forventninger. Det har igjen ført til at vi har skjerpet inn våre rutiner, og skriftliggjort enda tydeligere overfor våre leverandører hva vi forventer, ikke bare av dem, men også av deres underleverandører.

A high-angle photograph of a strawberry field. Several workers are visible, bent over the rows of green strawberry plants, harvesting the ripe red fruit. The field is organized into neat, parallel rows separated by narrow dirt paths. The workers are wearing various casual clothing, including hats and gloves. The overall scene depicts a busy agricultural setting under bright daylight.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp prioritert risiko for potensiell og/ eller faktiske negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Prioritert risiko	Relatert tema	Geografi
Karbonavtrykk i reise (miljø)	Utslipp Drivhusgasser Energi Vann Materialbruk	Globalt Norge
Arbeidstakeres rettigheter	Tvangsarbeid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Barnearbeid Brutal behandling Helse, miljø og sikkerhet	Globalt Brasil Kina Colombia India Sør-Korea Norge Filippinene Polen Thailand Tyrkia Vietnam
Menneskerettighetsbrudd	Diskriminering Marginaliserte befolkningsgrupper	Globalt Brasil Kina Colombia India Sør-Korea Filippinene Thailand Tyrkia Vietnam

Risiko for negativ påvirkning/skade er særlig knyttet til flyreiser til møter, konferanser, seminarer og kurs, til arbeidstakeres rettigheter og menneskerettigheter på de hoteller vi benytter oss av og til våre innkjøp av produkter som er produsert internasjonalt med ulike råvarer (profileringsmateriell, kontormateriell, IT-utstyr). Vi har gjennomført en risikokartlegging av kontormateriell i 2024, der vår hovedleverandør oppgir at det geografisk er noe risiko knyttet til Kina, Colombia, Vietnam, Brasil og Filippinene. Leverandøren redegjør for hvordan de arbeider med å kontinuerlig følge opp disse.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den risikoen ble identifisert og prioritert b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i kartleggingen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert d) om det er identifisert områder hvor det er manglende informasjon for å vurdere risiko og hvordan dere vil gå frem for å få mer informasjon om dette.

Parat sin veileder for aktsomhetsvurderinger er basert på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger. Denne består av 6 steg. Vår veileder for aktsomhetsvurderinger følger de samme stegene:

Steg 1: Forankre ansvarlighet i styringssystemer og retningslinjer

Steg 2: Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, samfunn og miljø

Steg 3: Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Steg 4: Overvåking av gjennomføring og resultater

Steg 5: Kommunikasjon

Steg 6: Gjenoppretting

Kartleggingen (Steg 2) vi gjør handler om å identifisere hvor det er både risiko for, og hvor vi faktiske bidrar til, negativ påvirkning eller skade på mennesker, samfunn og miljø. Her må vi se på både på våre større leverandører, og deres underliggende leverandørkjeder. Videre gjør vi en prioritering av risikoområdene ut ifra hvor den negative påvirkningen er størst, og vurderer hva som er riktig respons/tiltak i kontakt med våre leverandører.

Parat benytter Etisk handel Norges risikoverktøy i vårt arbeid med å kartlegge risiko for negativ påvirkning. Kildene i dette verktøyet er basert på Global slavery Index, ITUC Global Rights Index, US State Department List of Goods Produces og Child Labour or Forced Labour.

Det er særlig våre leverandører for profileringsprodukter, IT-utstyr og kontormateriell som har høy risiko for negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø i sine leverandørkjeder. Disse selger produkter som kan bestå av mange ulike deler/komponenter som produseres hos ulike underleverandører i flere land. Vi stiller spørsmål om deres aktsomhetsvurderinger, og kjennskap til risiko for negativ påvirkning/skade i deres produsent/leverandørkjeder. Etter åpenhetsloven trådte i kraft og første krav til rapportering i 2023, finner vi mye informasjon åpent på leverandørenes nettsider. Denne informasjonen er lagt til grunn i våre risikovurderinger.

I årets rapportering kartla vi risikoene til vår hovedleverandør av kontormateriell. I løpet av 2025 vil vi se nærmere på våre største leverandører av hotelltjenester. Disse er ikke kartlagt ennå, da vi har prioritert andre områder i tidligere rapporteringer. I 2025 vil vi gjennomgå rapportene som hotelleverandørene leverer inn etter Åpenhetsloven. Dersom vi avdekker områder vi ønsker å belyse ytterligere, vil vi kontakte dem eller gjennomføre dialogmøter. I årets rapportering har vi ikke identifisert områder med manglende informasjon for å vurdere risiko.

Vi gjennomfører Miljøfyrtårn-rapportering annethvert år, med oversikt over bruk av energi fra bygningsmasse der vi leier kontorlokaler og ansattes bruk av bil, fly og totale klimagassutslipp.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert men ikke prioritert, og hvordan disse er håndtert

Dette er tredje gang vi rapporterer til EHN. I I årets rapport har vi sett på aktsomhetsvurderinger hos vår hovedleverandør av kontormøbler/materiell.

Tidligere år har vi vurdert og kartlagt risiko innenfor områdene flyreiser, finansielle produkter, profileringsmateriell og IT-tjenester og -utstyr. Vi har fulgt med på disse vurderingene i løpet av 2024, men prioriteringen har ligget på å kartlegge risikoene hos hovedleverandør av kontormateriell. Risikoer som er identifisert tidligere år er blant annet lokalisert i Kina, Polen, India, Sør-Korea og Tyrkia, og gjelder blant annet miljø, menneskerettigheter, arbeidstakeres rettigheter og tvangsarbeid.

I Parat har vi et kontinuerlig arbeid med bærekraftig forretningspraksis.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Beskriv mål og status for de tiltakene virksomheten har iverksatt for å redusere prioritert risiko

	Karbonavtrykk i reise (miljø)
Overordnet mål :	Vi ønsker å få ned klimagassutslippene.
Status :	Parat gjennomfører flere digitale møter, webinarer, kurs og streamer alle større konferanser. Dette kan bidra til mindre bruk av flyreiser enn planlagt i rapporteringsåret uten at vi kan tallfeste dette. Dersom vi skulle undersøkt dette - kunne vi i en undersøkelse spurt våre tillitsvalgte og ansatte om de innenfor et gitt tidsrom har valgt å ikke reise på fysiske møter eller konferanser fordi disse ble digitalt tilrettelagt. Parat har regionkontor i Tønsberg, Kristiansand, Bergen, Trondheim og Tromsø. Våre klimautslipp begrenses ved at vi har disse regionkontorene. Alle arbeider ikke på hovedkontoret, og dermed blir det mindre reise både til hovedkontor og ut i distrikt. Våre tillitsvalgte i distrikt reiser dermed også mindre, da de har kortere vei til sine regioner. Miljøavtrykket ville vært større om vi hadde hatt færre regionkontor.
Mål i rapporteringsåret :	Tilby flere digitale konferanser, seminarer, møter og kurs, og fortsette å strømmen konferanser.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Parat har tidligere kjøpt klimakompenserende kvoter i forbindelse med flyreiser. Etter rådgivning fra EHN gjør vi ikke dette lenger.

De av våre medlemmer som jobber i flybransjen (piloter, kabinsansatte og bakkeansatte), er svært opptatt av overgang fra bruk av fossilt drivstoff til mer bruk av biodrivstoff og den teknologiske utviklingen av elektriske fly. Parat legger til rette for interessepolitisk arbeid i flybransjen. Dette gjør vi i samarbeid med YS, og gjennom deltakelse i både nasjonale og internasjonale forum. YS/Parat er medlem i den Europeiske Transportarbeider Føderasjonen, ETF, og i den Internasjonale Transportmedarbeider Føderasjonen, ITF. Her er det vedtatt et policydokument for den grønne omstillingen innenfor luftfart. YS/Parat er en aktiv deltaker i arbeidet, og fortsetter sitt videre engasjement på dette området.

YS/Parat har deltatt i partssammensatt forum nedsatt av Samferdselsdepartementet våren 2024 og ledet av statssekretær Bent-Joachim Bentzen, med deltakere fra Klima- og miljødepartementet, Miljødirektoratet, Avinor, Luftfartstilsynet, NHO luftfart, LO, YS/Parat og Miljøstiftelsen Zero. Samarbeidsforumet skal belyse alle problemstillinger knyttet til grønn omstilling av luftfarten. Derfor er det besluttet å ha temavise møter: bærekraftig flydrivstoff, null- og lavutslippsluftfart basert på nye energibærere som batterielektrisk og hydrogen og tiltak som ikke er rettet mot energibærere, f.eks. kurvede innflygninger og andre operative forbedringer. Luftfarten har historisk sett vært avhengig av fossilt drivstoff, men står nå overfor en stor omstilling. Utslippene må reduseres for å oppfylle nasjonale og internasjonale klimamål. En utslippsfri luftfart vil være en av de mest klima- og miljøvennlige transportformene, men omstillingen krever store investeringer og utvikling av nye verdikjeder. Bærekraftig flydrivstoff er viktig på både kort og lengre sikt, med omsetningskrav som sentralt virkemiddel. Regjeringens ambisjoner for dette reflekteres i luftfartsstrategien og NTP 2025-2036. Arbeidet forventes fortsette i 2025.

I 2024 har Parat jobbet med å utarbeide Climatesten i samarbeid med NHO Service og Handel, Forbrukerrådet og Framtiden i våre hender. Testen lanseres i februar 2025. Med denne testen kan alle få vite sitt eget klimaavtrykk, basert på spørsmål og kalkuleringer som er tilpasset norske forbruksmønstre. Den gir også konkrete tips til hva man kan gjøre for å kutte utslipp i sitt eget liv, og viser effekten av ulike valg. Climatesten vil bli distribuert til alle Parats medlemmer, tillitsvalgte og ansatte. Climatesten er en del av et stort europeisk prosjekt, PS Lifestyle, som har som mål å gjøre det enklere for europeere å leve mer klimavennlig. Den er utviklet sammen med innbyggere og organisasjoner fra åtte europeiske land. Alle medlemmer i Parat har mottatt informasjon og lenke til Climatesten via nyhetsbrev i mars, samt publisering på Parat24.

Parat arrangerte i juni 2024 en klimakonferanse på Kulturhuset i Oslo, i samarbeid med NHO Service og Handel. Dette var et samarbeid med arbeidsgiverorganisasjonen NHO Service og Handel. Konferansen kan ses her: <https://www.youtube.com/watch?v=UIYJ3otjPT8>
Temaene på konferansen var sirkulær økonomi og norske arbeidsplasser, klima og menneskerettigheter, og Norges muligheter i et globalt klimaarbeid.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Fortsette arbeidet YS/Parat gjør via det partssammensatte forumet for grønn omstilling av luftfarten.

Parat ønsker å tilby digitale møter, konferanser og opplæring/kurs, slik at behovet for fly/bilreiser reduseres.

Parat planlegger å arrangere klimakonferanse i juni 2025.

Parat skal sammen med NHO Service og Handel, Forbrukerrådet og Framtiden i våre hender lansere Klimatesten i februar 2025. Målet er å nå 100 000 brukere i Norge – blant dem Parats medlemmer, tillitsvalgte og ansatte.

Med testen kan brukerne få vite sitt eget klimaavtrykk, basert på spørsmål og kalkuleringer som er tilpasset norske forbruksmønstre. I tillegg gir den også en unik mulighet til å analysere og følge med på data om forbruk og utslipp fra norske forbrukere. Jo flere som tar testen, jo mer får organisasjonene vite om folks utslipp og barrierer, som vil være svært viktig informasjon både for politikere og næringslivet i omstillingen til et mer sirkulært samfunn. Dataene registreres anonymt, og kan ikke knyttes til deltakernes identitet.

<https://www.klimatesten.no/>

	Arbeidstakeres rettigheter
Overordnet mål :	Varer og tjenester som Parat kjøper skal ikke være tilvirket i virksomheter med uverdige arbeidsforhold. Arbeidstakere i våre leverandørers verdikjeder skal ha mulighet til å blant annet fagorganisere seg, ikke bli diskriminert og ha et sunt arbeidsmiljø.
Status :	Vi er ikke kjent med at dette er avdekket hos noen av våre leverandører.
Mål i rapporteringsåret :	Gjennomføre risikokartlegging av våre største leverandører av hotelltjenester. Dersom vi avdekker forhold med negativ påvirkning, skal vi gå i tett kontakt med leverandør, få informasjon om tiltakene de gjør og hvilken effekt disse tiltakene har.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Alle Parats leverandører mottar "Parats innkjøpspraksis og krav til leverandører" ved inngåelse av avtale om kjøp av varer og tjenester. Der fremkommer våre krav til at samarbeidspartnere ivaretar arbeidstakeres rettigheter i hele sin verdikjede.

Vi ber våre leverandører som selger produkter der det kan være risiko for uverdige arbeidsforhold, om å sende oss sine rapporter med aktsomhetsvurderinger. Vi sjekker aktivt deres websider for å lese hvordan de forholder seg til bærekraftig forretningspraksis, og hvordan de følger opp eventuell negativ påvirkning på arbeidstakeres rettigheter.

På Landsmøte i november 2024 ble punkt "Jobbe mot sosial dumping" vedtatt tatt inn i vårt Arbeidslivs- og samfunnspolitiske program for 2025-2027.

I 2025 vil vi fokusere på mulige tiltak i forbindelse med risikokartleggingen av leverandører av hotelltjenester. Tiltak vil i første omgang være å gå i dialog med leverandør for å avklare behov for gjenoppretting og eventuell iverksetting av riktig respons.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi kommer til å gå gjennom rapporter fra våre leverandører, og kontakte dem dersom vi har behov for mer informasjon. Vi kommer til å ta opp dette som tema i våre dialogmøter med våre større leverandører av hotelltjenester, og vil følge opp hva leverandørene har gjort av tiltak og hvilken effekt disse tiltakene har.

	Menneskerettighetsbrudd
Overordnet mål :	Varer og tjenester som Parat kjøper skal ikke være tilvirket i virksomheter som bryter menneskerettigheter.
Status :	Vi er ikke kjent med at dette er avdekket hos noen av våre leverandører.
Mål i rapporteringsåret :	Gjennomføre risikokartlegging av våre største leverandører av hotelltjenester. Dersom vi avdekker forhold med negativ påvirkning, skal vi gå i tett kontakt med leverandør, få informasjon om tiltakene de gjør og hvilken effekt disse tiltakene har.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Alle Parats leverandører mottar "Parats innkjøpspraksis og krav til leverandører" ved inngåelse av avtale om kjøp av varer og tjenester. Der fremkommer våre krav til at samarbeidspartnere ivaretar arbeidstakeres rettigheter i hele sin verdikjede.

Vi ber våre leverandører som selger produkter der det kan være risiko for uverdige arbeidsforhold, om å sende oss sine rapporter med aktsomhetsvurderinger. Vi sjekker aktivt deres websider for å lese hvordan de forholder seg til bærekraftig forretningspraksis, og hvordan de følger opp eventuell negativ påvirkning på arbeidstakeres rettigheter.

Under Arendalsuka 2024 hadde Parat et arrangement knyttet til menneskehandel og human trafficking, i samarbeid med Parat Politiet og Parat Kabinforbund:
<https://www.arendalsuka.no/programsok/details/25486>

I 2025 vil vi fokusere på mulige tiltak i forbindelse med risikokartleggingen av leverandører av hotelltjenester. Tiltak vil i første omgang være å gå i dialog med leverandør for å avklare behov for gjenoppretting og eventuell iverksetting av riktig respons.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi kommer til å gå gjennom rapporter fra våre leverandører, og kontakte dem dersom vi har behov for mer informasjon. Vi kommer til å ta opp dette som tema i våre dialogmøter med våre største leverandører og vil følge opp hva leverandørene har gjort av tiltak og hvilken effekt disse tiltakene har.

3.B Andre tiltak for å håndtere risiko for negativ påvirkning/skade

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Parat har en innkjøpspolicy, som innebærer at vi årlig skal forbedre våre miljøprestasjoner. Styring av innkjøp er en av de viktigste innsatsfaktorene for å nå dette målet. I policyen står det blant annet at vi alltid skal sjekke om det finnes tilgjengelige miljømerkede produkter i markedet, vi skal primært velge Fair Trade-merkede produkter, sjekke leverandørers miljøprofil og om de er miljøsertifisert, velge lavenergimaskiner, velge gjenbruk (ved å blant annet gi bort materialer og utstyr til veldedige organisasjoner) og velge miljøvennlig når vi er på tjeneste-/jobbreiser (prioritet på tog og buss).

Parat har et pågående prosjekt om arealeffektivitet på våre kontorer, da spesielt på hovedkontoret i Oslo, samt har vi byttet belysning til mer miljøvennlig belysning (sensorjustert).

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Parat har forankret vårt klima og miljøengasjement i vår visjon, og i vårt politiske dokument som begge er vedtatt av landsmøte.

Parat får et enkelt klimaregnskap gjennom arbeidet vi gjør med Miljøfyrtårn-sertifisering. Vi er sertifisert frem til utgangen av juni 2027.

Parat strømmer flere arrangementer, kurs og konferanser gjennom året. Dette kan bidra til at færre må reise for å få med seg programmet/innholdet.

Vi har holdt tilrettelagte kurs om klima/miljø for våre tillitsvalgte, og vi jobber medbevisstgjøring blant medlemmer/tillitsvalgte og ansatte i organisasjonen. Et av kursene vi holdt for tillitsvalgte i 2024 var et digitalt mikrokurs om klimastiftelsen.

Våre tillitsvalgte/medlemmer i luftfartsbransjen er opptatt av- og jobber for økt fokus på bærekraft og miljø (eksempelvis bruk av fly med lavere drivstoffbruk, bruk av biodrivstoff og utvikling av fremtidig rutetilbud med el-fly). Dette arbeidet foregår blant annet gjennom tidligere nevnte samarbeidsforum nedsatt av Samferdselsdepartementet våren 2024.

Parat arrangerte i juni 2024 en klimakonferanse i et samarbeid med NHO Service og Handel. Vi forbereder en ny klimakonferanse i 2025.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis

Bevisstgjøring av våre ansatte og leverandører på vår innkjøpspraksis der vi skal prioritere bærekraftige alternativer, og gjøre det enklere å se og velge produkter med bærekraftmerker.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Det er flere sertifiseringer som er relevante for de varene Parat kjøper inn. Vi har lagt inn dette i vår innkjøpspraksis.

Oppdatert tekst i vår digitale Paratbutikk:

"Parat er miljøfyrtårn. Derfor skal produktene i Paratbutikken både ha nytte for de som mottar dem, være produsert på en bærekraftig måte og være gjenvinnbare.

For Parat er det viktig at de som lager produktene skal ha gode og trygge arbeidsforhold.

Parat samarbeider med IDÉ House of Brands, som jobber for å ha en bærekraftig forretningspraksis med respekt for mennesker, samfunn og miljø."

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Parat er selv en fagforening, og jobber aktivt både nasjonalt og internasjonalt for fri fagorganisering, kollektive forhandlinger eller andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon. Parat arbeider for at medlemmene skal sikres gode lønns- og arbeidsvilkår. Vårt viktigste oppdrag er å ivareta og fremme medlemmenes arbeidsrettslige, arbeidslivspolitiske og økonomiske interesser. Alle medlemmer skal sikres medbestemmelse, kompetanseutvikling, innflytelse på egen arbeidssituasjon og sin rettmessige andel av verdiskapningen. Vi mener at tariffavtaler og retten til kollektive forhandlinger gir trygghet for den enkelte, og forutsigbarhet for partene i arbeidslivet. Et organisert arbeidsliv bidrar til produktivitet. Vi arbeider derfor for at alle arbeidstakere skal være omfattet av en tariffavtale. Vi jobber aktivt mot dette med våre medlemmer og opp mot myndighetene. Dette er forankret i vårt Arbeidslivs- og samfunnspolitiske dokument for 2025-2027.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Parat arrangerte en klimakonferanse juni 2024 og planlegger en ny konferanse i 2025. Vi utviklet en egen "Retningslinjer for leverandører" (supplier code of conduct) i 2023.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Gode kontrolltiltak på økonomisiden i Parat. Vi benytter både revisor og et internt kontrollutvalg. Vi vil etterspørre og vurdere aktsomhetsvurderinger i leverandørkjeden - også når det gjelder risiko for korrupsjon og bestikkelser fra våre store leverandører. Alle leverandører mottar vårt dokument "Innkjøpspraksis og krav til leverandører", der det er et eget punkt om korrupsjon, "Alle former for bestikkelser er uakseptabelt, så som bruken av alternative kanaler for å sikre illegitime private eller arbeidsrelaterte fordeler til kunder, agenter, kontaktraktører, leverandører eller deres tilsatte samt offentlige tjenestemenn/kvinner". Vi forventer at våre leverandører følger dette.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ påvirkning

Vårt Arbeidslivs- og samfunnspolitiske program benyttes aktivt i vårt politiske påvirkningsarbeid. Vi deltar på høringer og sender høringssvar til politiske myndigheter. Vi samarbeider også med andre organisasjoner, både i og utenfor YS, med politisk påvirkningsarbeid.

Vi vil følge opp våre store leverandørers rapporter med aktsomhetsvurderinger og gå i dialog med disse på bakgrunn av deres risikoanalyse.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt og hvordan dette gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og hvordan dette gjennomføres i praksis

Arbeidsgruppen for bærekraft i Parat, Janne Jonsrud, Odd Jenvin-Steinsvåg, Trine Jespersen og Marie Gausel, har ansvaret for arbeidet med å overvåke effekten og resultatene av tiltak, samt evaluering av arbeidet med aktsomhetsvurderinger. Det er ikke avdekket behov for tiltak i 2024. I de tilfellene det blir identifisert behov for å iverksette tiltak, vil dette bli dokumentert i referat fra dialogmøter med leverandør og i vår handlingsplan. Oppfølgingspunktene tas med direkte i videre oppfølging eller neste dialogmøte med leverandør.

I 2024 har arbeidsgruppen ved jevne mellomrom fulgt opp våre leverandører. Utviklingsavdelingen har blant annet fulgt opp hvilke artikler som bestilles til Paratbutikken, konferanser og arrangementer, og har som alltid vært ute etter bedre, rimeligere og mer bærekraftige løsninger på de produkter og tjenester Parat kjøper. Avdelingen har også sørget for at det så langt det var mulig kun ble benyttet hoteller med tariffavtale på Parats konferanser og arrangementer. Arbeidsgruppen har fulgt opp leverandører ved nye avtaleinngåelser, ved å sende ut våre krav til leverandører, samt sjekket om de er Miljøfyrtårn eller har ISO-sertifisering.

I 2025 skal arbeidsgruppen videreutvikle arbeidet med overvåkning og evaluering av arbeidet aktsomhetsvurderinger, noe som fremkommer i vår handlingsplan.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør og/ eller måler effekten av tiltak for å redusere risiko

Vi har videreutviklet arbeidet med å redusere risiko i 2024, og har oppdatert veileder for gjennomføring av aktsomhetsvurderinger. Vi ønsker å arbeide mer systematisk enn vi har gjort tidligere, og har derfor utviklet en handlingsplan både for å følge opp prosessmål og tiltak/risiko. Her har vi satt tydelige langsiktige og kortsiktige mål, tiltak, frister og ansvarlige for oppfølging og gjennomføring.

Vi ønsker å følge opp våre leverandører mer systematisk enn før, og har i 2024 etterspurt rapportene med deres egne aktsomhetsvurderinger. Ved å spørre leverandører om aktsomhetsvurderinger viser vi interesse for å benytte leverandører som gjør gode vurderinger - og forbedrer dette arbeidet. Vi ønsker at leverandørene skal redusere risiko for negativ påvirkning.

Vår leverandør av profileringsartikler IDE, som også er medlem av Etisk handel Norge, har eksempelvis ansatt en person som jobber med aktsomhetsloven. De har egne kontrollører som kommer uanmeldt på besøk på fabrikkene de har avtale med. De har kuttet drastisk ned på antall leverandører for å kunne ha bedre oversikt over arbeidsforhold.

Det at vi tydelig kommuniserer til leverandører at vi foretrekker, og velger, dem som er opptatt av å redusere risiko for negativ påvirkning, har nok mest effekt. Vi er derfor meget tydelig på dette når vi gjør avtaler med nye leverandører.

I årets rapportering (for året 2024) har vi valgt å fokusere på våre hovedleverandører av kontormøbler/materiell.

A man with glasses and a light blue shirt is looking down at a clipboard in a warehouse setting. In the background, there are high industrial shelving units filled with cardboard boxes. The lighting is bright, typical of a warehouse.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Parat publiserer fortløpende på våre websider om vår rapportering knyttet til kravene i åpenhetsloven: <https://www.parat.com/dette-er-parat/parat-og-baerekraftig-forretningspraksis/282687>

Dersom vi oppdager at våre leverandører har negativ påvirkning/skade, vil vi gå i dialog med aktuell leverandør for å bidra til å forsøke gjenoppretting eller andre aktuelle tiltak. Berørte interessenter vil bli kontaktet og orientert.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Parat samler dette på våre webside om bærekraftig forretningspraksis: <https://www.parat.com/dette-er-parat/parat-og-baerekraftig-forretningspraksis/282687>

På websiden lenkes det til vårt miljøregnskap: <https://www.parat.com/files/2025/03/17/Milj%C3%B8fyrt%C3%A5rnrappport%202024.pdf>

I 2024 arrangerte vi klimakonferanse i samarbeid med NHO Service og Handel. Medlemmer og samarbeidspartnere ble invitert, og det ble publisert om konferansen på våre nettsider og Parat24. Programmet bestod av foredrag om sirkulær økonomi og norske arbeidsplasser, klima og menneskerettigheter, og om Norges muligheter i et globalt klimaarbeid.

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Parat har en administrativ organisering som gjør at vi raskt kan svare på henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven. Vi har i 2024 ikke mottatt noen henvendelser vedrørende åpenhetsloven.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser

Gjenoppretting ligger i vår policy - hovedsakelig er dette beskrevet når det gjelder miljø og klimagassutslipp:

"Parat støtter det internasjonale kvotesystemet, men vil påpeke at dette ikke må bli en sovepute for en nødvendig omstilling og utslippskutt på hjemmebane. Det skal ha en kostnad å påføre klima og miljøet skade. Parat støtter derfor forurensner-betaler-prinsippet og mener dette er et viktig prinsipp i utformingen av klima- og miljøpolitikken. Den som bidrar til utslipp og forurensner miljøet, skal betale for dette. Avgifter på utslipp er også et virkemiddel i seg selv for å få ned utslippene."

Ellers ligger gjenoppretting inne i policyen under det å jobbe for å fremme gode arbeids- og miljøforhold i våre leverandørkjeder.

"Parat skal foretrekke leverandører som fremmer menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, utvikling og miljø, og skal jobbe for at flest mulig leverandører baserer sin virksomhet på disse verdiene. I nært samarbeid med YS og medlemskapet i Etisk handel Norge skal Parat jobbe for å fremme gode arbeids- og miljøforhold i våre leverandørkjeder. Sosiale og miljømessige standarder vil bli tillagt vekt når Parat velger nye leverandører. Parat skal jobbe for å styrke forholdet til internasjonal fagbevegelse generelt på dette området."

Vi har også et eget avsnitt om gjenoppretting i vår veileder for aktsomhetsvurderinger:

"Dersom Parat oppdager å ha forårsaket eller bidratt til negativ påvirkning, som skade på mennesker eller samfunn, vil vi sørge for å forsøke gjenoppretting, samt samarbeide med eventuelle leverandører om å forsøke gjenoppretting. Parat vil arbeide med å stanse og forebygge negativ påvirkning. Vi vil oppsøke de skadelidte etter gjenopprettingen, for å undersøke om de er fornøyde med resultatene av gjenopprettingen."

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Vi har ikke oppdaget vesentlige brudd med verdiene i rapporteringsåret 2024. Dersom vi avdekker brudd, vil vi be leverandørene iverksette tiltak for å redusere konsekvens og gjentakelse og bidra til gjenoppretting. Parat vil vurdere å skifte leverandør dersom dette ikke følges opp av leverandør.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere og lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer

Dersom Parat oppdager at vi har forårsaket eller bidratt til skade vil vi iverksette følgende tre punkt:

1. Gjenopprette eller erstatte i forhold til skadens art og omfang.
2. Følge internasjonale lover og regler eller evt. liknende praksis for gjenoppretting ut fra vurdering av hvert enkelt tilfelle.
3. Forsøke å komme i dialog med berørte interessenter og etablere en klageordning dersom det er hensiktsmessig.

Ekstern varslings til Parat går normalt til vår generelle epostadresse: post@parat.com eller til styreleder eller generalsekretær.

Kontaktinformasjon:

Parat

Marie Gausel, rådgiver generalsekretærens stab
marie.gausel@parat.com

etiskhandel.no

Verifikasjon

Transaksjon 09222115557546648141

Dokument

Parat
Hoveddokument
38 sider
Initiert på 2025-05-13 14:19:09 CEST (+0200) av Etisk handel Norge (EhN)
Ferdigstilt den 2025-05-26 12:01:16 CEST (+0200)

Initiativtaker

Etisk handel Norge (EhN)
info@etiskhandel.no

Underskriverne

Unn Kristin Olsen Leder (UKOL) unn.kristin.olsen@parat.com Signert 2025-05-14 07:59:07 CEST (+0200)	Rune Berge Nestleder (RBN) rune.berge@parat.com Signert 2025-05-13 15:04:44 CEST (+0200)
Arvydas Dragonas Styremedlem (ADS) a.dragonas@gmail.com Signert 2025-05-13 16:01:03 CEST (+0200)	Rene-Charles Gustavsen Styremedlem (RGS) rene-charles.gustavsen@norwegian.com Signert 2025-05-13 15:30:19 CEST (+0200)
Lars Raymond Holm Styremedlem (LRHS) lrh@caa.no Signert 2025-05-13 15:02:29 CEST (+0200)	Kari Nestaas Ruud Styremedlem (KNRS) kari.nestaas@gmail.com Signert 2025-05-13 15:35:32 CEST (+0200)
Marte Raknerud Hoel Styremedlem (MRHS) marteraknerudh@gmail.com Signert 2025-05-26 12:01:16 CEST (+0200)	Håkon Hægeland Styremedlem (HHS) haakon.haegeland@gmail.com Signert 2025-05-13 14:50:38 CEST (+0200)
Truls Bjørhei Styremedlem/ansattrep. (TBS) truls.bjorhei@parat.com Signert 2025-05-13 14:50:30 CEST (+0200)	Benedicte Söderlund Styremedlem/ansattrep. (BSS) benedicte.soderlund@parat.com Signert 2025-05-13 18:18:17 CEST (+0200)

Verifikasjon

Transaksjon 09222115557546648141

This verification was issued by Scrive. For more information/evidence about this document see the concealed attachments. Use a PDF-reader such as Adobe Reader that can show concealed attachments to view the attachments. Please observe that if the document is printed, the integrity of such printed copy cannot be verified as per the below and that a basic print-out lacks the contents of the concealed attachments. The digital signature (electronic seal) ensures that the integrity of this document, including the concealed attachments, can be proven mathematically and independently of Scrive. For your convenience Scrive also provides a service that enables you to automatically verify the document's integrity at: <https://scrive.com/verify>

